

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ WYKAZ LITERATURY**Stopień szkolny****I. Obszary umiejętności**

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.
2. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
2. Interpretowanie map różnej treści.
3. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
4. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska przyrodniczego.

II. Treści kształcenia – *Geografia fizyczna świata. Krajobrazy Ziemi*

1. Treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii.
 - a) Lądy i oceany na Ziemi: położenie lądów i oceanów na globusie i mapie świata.
 - b) Krajobrazy świata: wilgotnego lasu równikowego, sawanny, pustyni gorącej, stepu, tajgi, tundry, pustyni lodowej.
 - c) Ruchy Ziemi: Ziemia w Układzie Słonecznym; ruch obrotowy i obiegowy; następstwa ruchów Ziemi.
 - d) Współrzędne geograficzne: szerokość i długość geograficzna; położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów; rozciągłość południkowa i równoleżnikowa.
2. Treści kształcenia rozszerzające podstawę programową zawarte we wskazanej literaturze.

III. Literatura.

1. Machowski R., Rzętała M., *Surowe oblicze Kamczatki*, Geografia w Szkole nr 4/2017
2. Plit F., *Nietypowe wykorzystanie pustyni*, Geografia w Szkole 2/2018
3. Szewczyk J., *Rzeka czasu*, Geografia w Szkole 2/2015

Stopień rejonowy**I. Obszary umiejętności**

1. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego Polski, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
2. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce.
3. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.

II. Treści kształcenia – *Geografia Polski*

1. Treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii.
 - a) Mapa Polski: mapa ogólnogeograficzna i krajobrazowa; skala mapy, znaki na mapie, treść mapy.
 - b) Krajobrazy Polski: wysokogórski (Tatry), wyżynny (Wyżyna Krakowsko-Częstochowska), nizinny (Nizina Mazowiecka), pojezierny (Pojezierze Mazurskie), nadmorski (Pobrzeże

Słowińskie), wielkowiejski (Warszawa), miejsko-przemysłowy (Wyżyna Śląska), rolniczy (Wyżyna Lubelska).

- c) Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski; wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń na rzeźbę Europy i Polski; przejściowość klimatu Polski; Morze Bałtyckie; główne rzeki Polski i ich systemy na tle rzek Europy i ich systemów; główne typy gleb w Polsce; lasy w Polsce; dziedzictwo przyrodnicze Polski, surowce mineralne Polski.
 - d) Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy: struktura demograficzna Polski (wiekowa, narodowościowa, wyznaniowa, wykształcenia, zatrudnienia); migracje Polaków na tle współczesnych ruchów migracyjnych w Europie; zróżnicowanie polskich miast; sektory gospodarki Polski; cechy rolnictwa Polski na tle rolnictwa europejskiego; zmiany struktury przemysłu Polski; zróżnicowanie usług i ich rola w rozwoju gospodarki; rozwój komunikacji; gospodarka morska; atrakcyjność turystyczna Polski.
 - e) Relacje między elementami środowiska geograficznego na wybranych obszarach Polski. Wpływ: sposobu zagospodarowania dorzecza na występowanie wzebrań i powodzi; warunków przyrodniczych (zasobów surowców mineralnych, wiatru, wód i usłonecznienia) i nowych technologii na energetykę; rozwoju dużych miast na przekształcenia strefy podmiejskiej; procesów migracyjnych na strukturę wieku i wyludnianie się obszarów wiejskich; przemian gospodarczych po 1989 roku na zmiany struktury zatrudnienia; transportu na rozwój działalności gospodarczej; walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego na rozwój turystyki.
 - f) Własny region: źródła informacji o regionie; dominujące cechy środowiska przyrodniczego, struktury demograficznej oraz gospodarki; walory turystyczne; współpraca międzynarodowa.
2. Treści kształcenia rozszerzające podstawę programową zawarte we wskazanej literaturze.

III. Literatura.

1. Kocaj A., *Nowoczesność polskiego przemysłu*, Geografia w Szkole nr 5/2017
2. Trojan K., *Śródziemne morze północy*, Geografia w Szkole nr 4/2018
3. Trojan K., *Europejski Dzień Parków Narodowych*, Geografia w Szkole nr 3/2015

Stopień wojewódzki

I. Obszary umiejętności

1. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
2. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.
3. Podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych.
4. Rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.

II. Treści kształcenia – *Geografia regionalna świata*

1. Treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii.
 - a) Geografia Europy: położenie i granice kontynentu; podział Europy na regiony; państwa europejskie i ich stolice; główne cechy środowiska przyrodniczego Europy; zjawiska występujące na granicach płyt litosfery - Islandia; starzenie się i zróżnicowanie społeczeństw; największe europejskie metropolie; cechy środowiska przyrodniczego

- a gospodarka w Europie Północnej; rolnictwo w Europie Zachodniej; gospodarka krajów alpejskich; turystyka w Europie Południowej.
- b) Geografia regionalna Azji: Azja jako kontynent kontrastów geograficznych; „pierścień ognia” na Oceanie Spokojnym; klimat monsunowy w Azji Południowo-Wschodniej; Japonia – gospodarka na tle warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych; rozmieszczenie ludności i problemy demograficzne Chin; znaczenie Chin w gospodarce światowej; Indie krajem kontrastów społecznych i gospodarczych; Bliski Wschód – islam, ropa naftowa, obszar konfliktów zbrojnych.
- c) Geografia regionalna Afryki: położenie Afryki i jego wpływ na cyrkulację powietrza i rozmieszczenie opadów atmosferycznych; strefowość klimatyczno-roślinno-glebova; warunki gospodarowania człowieka w strefie Sahelu – problem zachowania równowagi ekologicznej; rozwój turystyki w Kenii; rolnictwo żarowo-odłogowe i nowoczesne plantacje w Afryce Zachodniej; przyczyny niedożywienia w Etiopii; tradycyjne i nowoczesne działy gospodarki w Afryce.
- d) Geografia regionalna Ameryki Północnej i Południowej: rozciągłość południkowa i ukształtowanie powierzchni; północna granica upraw i lasów w Kanadzie; cyklony i powódzie w Ameryce Północnej; problemy zagospodarowania Amazonii; sytuacja rdzennej ludności; slumsy w wielkich miastach; megalopolis; Dolina Krzemowa jako przykład technopolii; znaczenie gospodarki Stanów Zjednoczonych w świecie.
- e) Geografia regionalna Australii: środowisko przyrodnicze; rozmieszczenie ludności i gospodarka.
- f) Geografia regionalna Antarktydy: środowisko przyrodnicze; badania naukowe; polscy badacze Antarktydy.

III. Literatura.

1. Wolniewicz P., *Jak przewidzieć trzęsienia ziemi*, Geografia w Szkole nr 4/2015
2. Trojan K., *Nowe znaczenie Arktyki*, Geografia w Szkole nr 6/2017
3. Szewczyk J., *Jambo czyli Kenia*, Geografia w Szkole nr 3/2016

Uwagi:

1. Konkurs polega na rozwiązaniu testu pisemnego wielozadaniowego różnicującego, w którym wykorzystano materiały źródłowe graficzne (mapa, wykres, schemat, rysunek, fotografia), statystyczne i tekstowe.
2. Na kolejnych stopniach konkursu obowiązują również umiejętności poprzednich etapów.
3. Wskazana literatura jest obowiązkowa i jest rozszerzeniem treści podstawy programowej.
4. Uczestnicy mogą korzystać z prostych kalkulatorów.
5. Na każdym etapie uczestnicy powinni być wyposażeni w przybory kreślarskie (linijkę, cyrkiel, ołówek i kilka kolorowych kredek).

KLAUZULA INFORMACYJNA
DLA UCZESTNIKÓW WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO) administratorem danych osobowych uczestników Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych (WKP), jest Śląski Kurator Oświaty ul. Powstańców 41 a, 40-024 Katowice; e-mail: kancelaria@kuratorium.katowice.pl, skrytka ePUAP: /y77uu54yfi/skrytka. Inspektorem ochrony danych administratora jest Pani A. Andruszkiewicz kontakt: e-mail: iod@kuratorium.katowice.pl , tel. 032-606-30-37

1. Podane dane osobowe przetwarzane będą w celu przeprowadzenia Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych zgodnie z art. 6 ust 1 pkt. c RODO tj. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
2. Dane osobowe uczestnika WKP będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji wskazanych powyżej celu przetwarzania, w tym również obowiązku archiwizacyjnego wynikającego z przepisów prawa;
3. Uczestnik ma prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
4. Uczestnik ma prawo wniesienia skargi do PUODO, gdy uzna, iż przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych RODO;
5. Podanie danych osobowych wynika z § 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002r nr 13 poz. 125 ze zm.). Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości wydania zaświadczenia laureatom/finalistom WKP.

.....
.....
imię/imiona i nazwisko uczestnika WKP

.....
.....
ucznia/uczennicy klasy

*imiona i nazwiska rodziców
(prawnych opiekunów)*

.....
.....
pełna nazwa i adres szkoły

.....
.....
data i miejsce urodzenia

**WYRAŻENIE ZGODY NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH
UCZESTNIKA WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO**

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego syna/mojej córki*
(imię/imiona i nazwisko dziecka)

do celów konkursowych w związku z organizacją Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
Z.....
(nazwa konkursu)

Śląskiego Kuratora Oświaty dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2018/2019.

Zakres zgody na publikację wyników i wizerunku obejmuje: prezentację wyników wielokrotnych laureatów oraz wręczenie zaświadczeń podczas gali laureatów i publikację z niej zdjęć.

.....
miejsowość, data

.....
(czytelny podpis wyrażającego zgodę)

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli i Informacji
pedagogicznej „WOM” w Rybniku
ul. Parkowa 4a
44-200 Rybnik**

**Protokół
eliminacji szkolnych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Aktualna nazwa szkoły.....

Adres i telefon

Adres e-mail

Gmina/Powiat

Wydział Nadzoru Edukacji/Delegatura Kuratorium Oświaty w
/wybrać właściwy podmiot nadzorujący szkołę/.

Szkolna Komisja Konkursowa w składzie:

Lp.	imię i nazwisko nauczyciela	funkcja	miejsce pracy wpisać ,w przypadku nauczyciela zatrudnionego w innej szkole	podpis
1		Przewodniczący		
2		Członek		
3		Członek		

stwierdza, że

1. pobrany zestaw konkursowy został zabezpieczony zgodnie z zasadami określonymi w § 18 Regulaminu Konkursu.,
2. eliminacje szkolne Konkursu zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów biorących udział w konkursie

Liczba uczniów, którzy osiągnęli 85 % i więcej punktów

Informacje o uczniach z innych szkół biorących udział w konkursie (imię i nazwisko, nazwa szkoły)

.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje o przebiegu Konkursu

.....
.....
.....

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Szkolnej Komisji Konkursowej

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli i Informacji
Pedagogicznej „WOM” w Rybniku
ul. Parkowa 4a
44-200 Rybnik**

/adres/

**Protokół
eliminacji rejonowych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa

Lp.	imię i nazwisko członka Komisji Wojewódzkiej Konkursu	funkcja	podpis
1		Koordynator etapu rejonowego	
2		Członek	

stwierdza, że stopień rejonowy Konkursu zostały przeprowadzony zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów, którzy przystąpili do eliminacji rejonowych

Liczba uczniów uprawnionych do dostosowania warunków przebiegu Konkursu do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia, zgodnie z § 12 Regulaminu Konkursu:....

Liczba uczniów, którzy skorzystali z dostosowania warunków, o których mowa w § 12 Regulaminu Konkursu:

Liczba uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego:

Załącznik: Wykaz uczestników eliminacji rejonowych *

**Listę uczestników stopnia rejonowego należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Wykaz uczestników
stopnia rejonowego Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019
zakwalifikowanych do stopnia wojewódzkiego***

(posortować według punktacji, począwszy od najwyższej liczby punktów)

**Listę uczestników zakwalifikowanych do III stopnia konkursu należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach**

**ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Protokół
stopnia wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący

Członkowie

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.

stwierdza, że stopień wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2018/2019 został przeprowadzony zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczestników stopnia wojewódzkiego

Obserwator

imię, nazwisko	nazwa instytucji	podpis
----------------	------------------	--------

Załącznik: Wykaz uczestników stopnia wojewódzkiego*

Listę uczestników stopnia wojewódzkiego należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.

.....
miejsowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach**

**ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista laureatów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący

Członkowie

- 1.**
- 2.**
- 3.**
- 4.**
- 5.**
- 6.**
- 7.**
- 8.**
- 9.**
- 10.**
- 11.**

przedkłada listę laureatów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2018/2019, która stanowi załącznik do protokołu.*

Ogólna liczba laureatów wynosi

**Listę laureatów należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach**

**ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista finalistów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący

Członkowie

- 1.**
- 2.**
- 3.**
- 4.**
- 5.**
- 6.**
- 7.**
- 8.**
- 9.**
- 10.**
- 11.**

przedkłada listę finalistów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2018/2019, która stanowi załącznik do protokołu.*

Ogólna liczba finalistów wynosi

**Listę finalistów należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

KARTA UCZESTNIKA KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO¹

1. Nazwisko ucznia		
2. Imię/ imiona ucznia		
3. Imiona i nazwiska rodziców/prawnych opiekunów	Matka/prawny opiekun	
	Ojciec/prawny opiekun	
4. Pełna nazwa szkoły		
5. Klasa		
6. Adres szkoły		
7. Powiat		
8. Gmina		
9. Nr tel. szkoły, e-mail szkoły		
10. Wydział/Delegatura Kuratorium Oświaty, na terenie której znajduje się szkoła		
11. Imię i nazwisko, stopień naukowy ² osoby przygotowującej ucznia do Konkursu		
12. Numer kodowy wypełnia członek Komisji Konkursowej w dniu Konkursu		

.....
miejsowość, data

.....
podpis i pieczętka Dyrektora Szkoły

Każdy uczestnik II i III etapu powinien posiadać kartę do kodowania opracowaną komputerowo. Dyrektor szkoły odpowiada za przygotowanie karty zgodnie z załączonym wzorem.

¹WZÓR – PROSZĘ WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO

²wpisać tylko w przypadku posiadania stopnia naukowego doktora lub wyższego